

дуоденальної зони. Лікування хворих починалося з моменту надходження їх до клініки. В процесі обстеження дітей терапевтичний комплекс розширювався, проводилася його корекція з урахуванням отриманих результатів інструментальних, біохімічних, імунологічних та бактеріологічних методів дослідження. При призначенні лікування до уваги бралися наявність у хворих патології гастродуоденальної зони та інших органів травлення, варіант поєднаної патології, стан кислотоутворюючої функції шлунку, варіант функціональних розладів біліарного тракту та інших факторів. У лікуванні частини хворих застосовувався розроблений нами новий напрямок у лікуванні хронічних захворювань шлунку та дванадцятипалої кишки - імунотерапія. Найбільш виражений вплив його на зворотню динаміку клінічних проявів, заживлення ерозій та тривалість ремісії мало поєднане застосування імунотерапії системного та місцевого імунітету із мембранотерапією порівняно з контрольною групою хворих та групами хворих, що отримували інші варіанти імунотерапії.

У процесі лікування на фоні зворотної динаміки клінічних симптомів хронічних захворювань гастродуоденальної зони у хворих поступово зменшувалися і незабаром зникали прояви супутньої патології зі сторони органів травлення. Перебіг хронічного панкреатиту не корелював із зворотною динамікою клінічних проявів патології гастродуоденальної зони і потребував подальшого лікування.

Висновки: 1. Хронічна патологія органів травлення на момент звернення до лікаря в більшості дітей є поєднаною. 2. Поєднана патологія органів травлення потребує своєчасного виявлення і адекватного комплексного диференційованого лікування.

КОМПЛЕКСНЕ КЛІНІКО-ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ЕТІОЛОГІЇ ХРОНІЧНОЇ ВОГНИЩЕВОЇ ІНФЕКЦІЇ ЛІФО-ЕПІТЕЛІАЛЬНОГО ГЛОТКОВОГО КІЛЬЦЯ НА СТРУКТУРУ ЗАХВОРЮВАНЬ СЕРЦЯ В ДІТЕЙ

Борисенко М.І., Бережний В.В., Чайковський Ю.Б.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, м. Київ

Національна медична академія післядипломної освіти імені Шупика, м. Київ

За останні 30 років відбулися суттєві зміни в структурі ревматичних та серцево-судинних захворювань у дітей. Для розробки ефективних методів профілактики та лікування даної патології є актуальним визначення чинників, що обумовили ці зміни, та вивчення механізмів її розвитку.

За результатами власних клінічних досліджень та даними літератури у дітей частою патологією є хронічна вогнищева інфекція лімфо-епітеліального глоткового кільця. Найбільшу питому вагу в її етіології займає стафілококова та стрептококова інфекція, причому в кінці минулого століття домінуюче місце почала займати стафілококова інфекція. Для визначення наявності зв'язку між зміною етіології хронічної вогнищевої інфекції лімфо-епітеліального глоткового кільця (ЛЕГК) та характером ураження серцево-судинної системи в дітей, можливих шляхів реалізації пошкоджуючої дії стафілококової інфекції було проведено експериментальне дослідження.

Методи. Експеримент проводився на 46 кроликах породи Шиншила масою 2-3 кг. Хронічне вогнище інфекції моделювалося шляхом проведення чотирьох циклів з проміжками 5, 2,5 і 1 місяць втирань у слизову оболонку ЛЕГК 34 кроликів добової культури золотистого стафілокока (перший експеримент) і у 12 - гемолітичного стрептокока (другий експеримент), які були виділені у дітей із хронічним тонзилітом. Шматочки серця, печінки та жовчного міхура, селезінки, підщелепних лімфатичних вузлів, надниркових залоз, блукаючого нерву готувалися для морфологічного та електронно-мікроскопічного дослідження за загальноприйнятими методиками. Також проведено дослідження в препаратах активності ряду окислювально-відновних ферментів: СДГ-ази, НАД-Н-дегідрогенази, ЛДГ-ази, АТФ-ази.

Результати. У першому експерименті в міокарді тварин виявлено помірно виражені явища білкової дистрофії на тлі дисциркуляторних порушень у капілярному руслі. Зазначені процеси супроводжувалися деяким порушенням метаболічних процесів, про що свідчить нерівномірний розподіл білково-вуглеводних сполук і зрушення ферментативної активності кардіоміоцитів. З тривалістю експерименту вираженість змін в міокарді наростала. Результати морфологічного дослідження органів імунної та гепато-біліарної систем, блукаючого нерву, надниркових залоз експериментальних тварин свідчать про те, що уже в ранні терміни експерименту виникають зрушення в структурі цих органів, що позначається на їх функціональному стані.

У кроликів з другого експерименту визначалось більш значне повнокров'я судин, часто - набряк строми міокарду. Після другого циклу підзараження білкова та жирова дистрофії захвачували більшу, ніж у першому експерименті, кількість кардіоміоцитів. Після третього циклу підзаражень спостерігався некробіоз частини цих клітин. У цей термін у деяких тварин констатовалася лімфо-гістіоцитарна інфільтрація проміжної тканини. При хронічній вогнищевій інфекції ЛЕГК як стафілококової, так і стрептококової етіології суттєві зміни з боку ендо- і епікарду не виникали.

Висновки: Результати клінічного та експериментального досліджень свідчать про те, що однією із причин зміни структури захворювань серцево-судинної системи є зміни в структурі етіологічних чинників хронічної вогнищевої інфекції лімфо-епітеліального глоткового кільця.